

Smaakaardbeien

door Jan Robben

De ene aardbei is de andere niet. Zo'n 40 jaar geleden was het heel normaal dat er verschillende rassen aardbeien op de markt waren. Dat had er mee te maken dat de rassen van vroeger niet geschikt waren voor alle manieren van telen. Aardbeien in de kas waren heel andere dan buiten geteelde rassen.

Ook werd er toen in Nederland nog voor de jamindustrie geteeld en die aardbeien hadden ook weer een andere eigenschap nodig; het kroontje moest er bij het plukken eenvoudig af gaan! De industrieteelt verdween vanwege de hoge arbeidskosten en er kwamen rassen op de markt die in alle teeltvarianten geteeld konden worden.

KORONA & SENG SENGANA

Smaak was vroeger nauwelijks een item. In de jaren zeventig was Sivetta het belangrijkste ras maar er zat nauwelijks smaak aan die aardbei. Vanwege een schimmelziekte waar Sivetta zeer vatbaar voor bleek, is het ras binnen een paar jaar verdwenen. Alternatieven om te telen waren er nauwelijks, simpelweg omdat Sivetta alle andere rassen had verdrongen en er van die rassen weinig plantmateriaal meer geteeld werd. Het gat werd langzamerhand opgevuld met Korona, Elvira en Bogota.

Er was weer wat diversiteit en de aardbeien werden op rasnaam verkocht. Korona was de lekkerste van deze drie en zelfs nu kennen veel mensen dit ras nog bij naam, zoals de Senga Sengana uit de zestiger jaren.

ELSANTA

Eind jaren '70 werd ook de Elsanta geboren. Dat was voor teelt- en handelsbegrippen zo'n grote stap vooruit dat ook dit ras weer alle diversiteit wegdrukte. Maar de smaak was redelijk goed, als de aardbeien tenminste rijp geplukt werden. En daar ging het onder druk van de handel en de commercie fout; de Elsanta's werden te vaak te snel en dus onrijp geoogst. Dat bleef niet onopgemerkt door de consument en het imago van de Elsanta kreeg daarmee een dreun. Spijtig, want de Elsanta is alleen lekker in rijpe toestand, maar rijp worden ze alleen aan de plant en niet meer in het doosje.

LAMBADA

De laatste decennia is er steeds meer aandacht voor smaak gekomen, gelukkig ook bij de veredeling van aardbeien. De Lambada is wel het bekendste voorbeeld van een 'smaakaardbei'. Over het algemeen is een lekkere aardbei echter ook een kwetsbare aardbei. Daarom hebben 'smaakaardbeien' het nog steeds moeilijk om het winkelschap te veroveren. De bewaarbaarheid is slechter dan van een stevige Elsanta. Rassen als Sonata, Darselect en Eves Delight benaderen de bewaarbaarheid van Elsanta en zijn vaak ook beter smakend, maar de productiviteit en continuïteit zijn minder zeker. Bovendien is de markt gewend aan de Elsanta en heeft alles wat uiterlijk afwijkend is het moeilijk om door te breken.

Een manier om toch aan heerlijke aardbeien te komen van rassen die niet of nauwelijks geteeld worden, is om ze zelf te telen. In de tuin, op het balkon of terras gaat dat goed.

